

Напрыклад, паэма пачынаецца зваротам "на ты" да родных мясцін, гэта значыць, яны ўключаюцца ў асабістую сферу гаворачага. Але ў наступным абзацы гэтыя мясціны называюцца "куточак той". Як вядома, *той* у агульнамоўным значэнні ўказвае на што-небудзь больш аддаленае ў прасторы ці часе, што знаходзіцца не ў непасрэднай блізкасці, не проста перад вачыма, не ў гэты момант. Гэта азначае, што займеннік *той* у дадзеным выпадку ўжываецца ў ролі ўнутранага жэста, які накіраваны на рэчы, заключаныя ў прасторы ўнутранага свету. Так, з другой страфы пачынаецца падарожжа ў мінулае, *той* прадстаўляе дэйкіс уяўлення і памяці, паралельна выконваючы функцыю арганізацыі тэксту: *І бачу лес той каля хаты*. Праз некалькі строф: *Цякла тут з лесу невялічка Травой заросшая крынічка*. Такім чынам ажыццявілася перамяшчэнне па часовай асі, у глыбіню пластоў памяці і зараз асвойваецца прастора гэтага часовага зрэзу, пра што сведчыць і непрыметная змена прошлага часу цяперашнім. *Зялёны луг, як скінуць вокам / Абрусам пышным і шырокім / Абапал Нёмна расцілаўся / – За хатай зараз пачынаўся, / Ды йшоў квяцістаю раўнінай / З мурожнай слаўнаю траваю / І ззяў на сонцы ў пералівах / Пшчотных тонаў. Як на нівах / Жыта збажынкі лёгка знуцца / І людзям радасна смяюцца*. У намечанай прасторы назіральнік займае пэўную пазіцыю, прастора падзяляецца на блізкі і далёкі паясы: *тут – там*. Але праз некалькі строф месца, якое называлася "тут", ужо становіцца "там". Пршлы час з'яўляецца раней, чым змена праксімальнага члена дэйктычнай апазіцыі на экстрэмальную. Тым самым ствараецца ўражанне лёгкасці і рухомасці чалавечага ўяўлення і памяці.

<sup>1</sup> Гл.: Бенвенист Э. Общая лингвистика. М., 1974. С.42.

<sup>2</sup> Гл.: Лихачев Д. С. Избранные работы в трех томах. Т.1. Л., 1987. С.629.

І.У. КАЛІЦЕНЯ

## СЛОВАЎТВАРАЛЬНАЯ ПАРАДЫГМА НЕКАТОРЫХ ГРУП БЕЛАРУСКІХ ПРЫМЕТНІКАЎ

Адной з актуальных праблем беларускага словаўтварэння з'яўляецца вывучэнне словаўтваральнага патэнцыялу розных часцін мовы. У першую чаргу гэта датычыцца прыметнікаў, паколькі з гэтага боку яны практычна не вывучаліся.

Найбольш поўна гэты аспект можа быць даследаваны, на наш погляд, з пазіцый словаўтваральнай парадыгмы (СП), паколькі яна ахоплівае ўсё мноства матываваных слоў, суадносных з адной і той жа матывавальнай асновай.

"Словаўтваральны патэнцыял усіх часцін мовы вызначаецца семантыкай матывавальнага слова, саставам яго семантычных кампанентаў, але ў дзеяслова ён у моцнай ступені залежыць і ад сінтаксічных сувязей дзеяслова (яго спалучальнасці)... У назоўнікаў і прыметнікаў адсутнічаюць такія разгалінаваныя сінтаксічныя ўласцівасці, якія маглі б легчы ў аснову ўтварэння на іх базе матываваных"<sup>1</sup>, таму словаўтваральны патэнцыял назоўнікаў і прыметнікаў у большай ступені залежыць ад семантыкі матывавальнага, што абумоўлівае мэтазгоднасць вывучэння СП асобных ЛСГ прыметнікаў.

Акрамя таго, на словаўтваральны патэнцыял слоў розных часцін мовы аказваюць уплыў "наступныя фактары: частата ўжывання, стылістычная афарбоўка, шырыня спалучальнасці, сувязь семантыкі слова з жыццём чалавека (прагматыка). Можна адзначыць, што словаўтваральны патэнцыял шырэй:

- 1) у слоў высокаўжывальных, чым у слоў малаўжывальных;
- 2) у слоў нейтральных, чым у слоў стылістычна афарбаваных;
- 3) у слоў, якія валодаюць шырокай спалучальнасцю, чым у слоў, якія валодаюць абмежаванай спалучальнасцю;

4) у слоў, якія адносяцца да мэтанакіраванай дзейнасці чалавека, да сфер, важных для жыцця чалавека, чым у слоў, што называюць з'явы іншага роду"<sup>2</sup>.

Такім чынам, словаўтваральныя магчымасці прыметнікаў залежаць ад іх прыналежнасці да той ці іншай лексіка-семантычнай групы (ЛСГ), аднак гэта залежнасць мае свае асаблівасці. Ад'ектыў характарызуецца спецыфічнай сістэмай ЛСГ. Гэта абумоўлена ў першую чаргу тым, што прыметнікі як часціна мовы, аб'ядноўваючыся класемай "прымета прадмета", ахоплваюць шырокі клас слоў – цэлы ўчастак лексіка-семантычнай сістэмы мовы. Абазначаючы прымету, яны (прыметнікі) характарызуюцца даволі шырокай спалучальнасцю значэнняў, што адбіваецца на саставе СП. Па словах В.С.Ахманавай, "у лексіка-семантычных адносінах прыметнікі значна аднастайней назоўнікаў і выражаюць такія адцягненыя паняцці, як прымета, уласцівасць, якасць. Пагэтану для прыметнікаў практычна немагчыма выдзеліць лексіка-семантычныя групы, якія адпавядалі б такім класам, як "назвы людзей", "назвы жывёл", "імёны дзеяння" і інш., выдзеленых у назоўнікаў. Гэта, канешне, не значыць, што прыметнікі наогул не могуць разглядацца ў лексіка-семантычным плане. Аднак такі іх разгляд патрабуе дэталёвага даследавання адпаведных словазлучэнняў, таму што толькі такім чынам могуць быць выяўлены і раскрыты ў большасці тонкія семантычныя адрозненні"<sup>3</sup>.

Між тым "корпус прыметнікаў як клас слоў, аб'яднаных інтэгральнай часцінамоўнай сямей "прымета прадмета", складаецца з мноства якасных лексіка-семантычных груп, кожная з якіх уключае ў свой склад прыметнікі, што аб'ядноўваюцца агульнай якаснай ідэнтыфіцыруючай сямей"<sup>4</sup>.

У артыкуле разглядаецца структура і састаў СП прыметнікаў, якія характарызуюць знешнія і ўнутраныя якасці (уласцівасці) чалавека, а таксама фактары, якія ўплываюць на іх словаўтваральны патэнцыял.

Па семантычнай структуры названая ЛСГ прыметнікаў даволі разнастайная і даволі выразна падзяляецца на дзве падгрупы.

Першую семантычную падгрупу складаюць нематываваныя прыметнікі, якія характарызуюць знешнія якасці (уласцівасці) чалавека. Канкрэтныя СП з зыходнымі прыметнікамі дадзенай падгрупы прадстаўлены матываванымі словамі такіх лексіка-граматычных разрадаў, як прыметнікі, прыслоўі, назоўнікі, дзеясловы<sup>5</sup>.

Ад'ектыўны блок ўключае матываваныя:

1) суфіксальныя:

а) **-ейш-(-эйш-)** са значэннем вышэйшай ступені параўнання<sup>6</sup>: *даўж-эйш-(ы)*, *здарава-ейш-(ы)*, *паўн-ейш-(ы)* і інш.;

б) **-еньк-(-эньк-, -аньк-)** з ласкальным значэннем ці зменшанай або павялічанай меры якасці, названай матывавальным словам: *гол-еньк-(і)*, *стар-эньк-(і)*, *шчупл-эньк-(і)* і інш.; **-енечк-** са значэннем яшчэ больш павышанай (ці паніжанай) (параўн. з суф. **-еньк-**) ступені якасці і адценнем ласкальнасці (*мал-енечк-(і)*);

в) **-усеньк-(-юсеньк-), -утк-(-ютк-), -юпасеньк-(-юпаценьк-)** са значэннем высокай (ці нізкай) ступені якасці ў спалучэнні з ласкальнасцю: *паўн-юсеньк-(і)*, *чысц-юсеньк-(і)*, *паўн-ютк-(і)*, *чысц-ютк-(і)*, *мал-юпасеньк-(і)*, *мал-юпаценьк-(і)*;

г) **-ават-(-яват-)** са значэннем непаўнаты праяўлення якасці: *даўг-ават-(ы)*, *сутул-ават-(ы)*, *тлуст-ават-(ы)*;

д) **-ав-(-яв-)** з двума значэннямі: 1) агульнае якаснае значэнне (*бел-ав-(ы)*, *чарн-ав-(ы)*); 2) значэнне непаўнаты праяўлення якасці (*бял-яв-(ы)*, *маладж-ав-(ы)*, *гарк-ав-(ы)*, разм.). У прыметніку *танкляв-(ы)* выступае варыянт суфікса **-ав-** фармант **-ляв(ы)**, а ў словах *сухарляв-(ы)*, *хударляв-(ы)* – фармант **-арляв(ы)**;

е) **-іст-(-ыст-)** са значэннем "вялікая колькасць таго ці прымесь або падбенства да таго, што названа матывавальным словам": *кучарава-іст-(ы)*, *панур-ыст-(ы)*;

ё) **-ушч-(-юшч-)** са значэннем узмоцненай ступені якасці (напрыклад: *чарн-юшч-(ы)*);

ж) *-ізн-, -эзн-, -енн(-энн-), -эразн-, -ізазн-, -ізарн-* са значэннем надзвычай высокай меры якасці: *вял-ізн-(ы), даўж-эзн-(ы), даўж-энн-(ы), таўшч-эразн-(ы), вял-ізазн-(ы), вял-ізарн-(ы)*;

2) прэфіксальныя:

а) *за-* са значэннем "які значна перавышае ступень якасці, названай матывавальным словам": *за-доўг-(і), за-стар-(ы)*;

б) *не(-ня-)* са значэннем адсутнасці якасці, названай матывавальным словам: *ня-тлуст-(ы), не-прыёмн-(ы), ня-чыст-(ы)*;

в) *паў-* са значэннем непаўнаты праяўлення якасці: *паў-гол-(ы), паў-чыст-(ы)*;

г) *раз(-рас-)* (*рас-кас-(ы), з-(с-)* (*с-кас-(ы)*) і інш.;

3) прэфіксальна-суфіксальны прыметнік са значэннем найвышэйшай ступені параўнання, утвораны пры дапамозе прыстаўкі *най-* і суфікса *-ш-* (*най-вялік-ш-(ы)*). Утварэнне прыметнікаў з такім значэннем на першай ступені дэрывацыі – рэдкая з'ява для ад'ектываў як першай, так і другой семантычных падгруп.

Структурная схема ад'ектыўнага блока прыметнікаў разглядаемай семантычнай падгрупы, такім чынам, мае наступны выгляд: **зыходнае слова** (нематываваны ад'ектыў) → "**семантычныя месцы**": а) вышэйшая ступень параўнання; б) значэнне ласкальнасці або зменшаная (або павялічаная) мера якасці, названая матывавальным словам; в) высокая (ці нізкая) ступень якасці ў спалучэнні з ласкальнасцю; г) непаўната праяўлення якасці; д) агульнае якаснае значэнне; е) вялікая колькасць таго, што названа ў аснове матывавальнага прыметніка; ё) адсутнасць ці супрацьлегласць якасці, названай матывавальным словам; ж) найвышэйшая ступень параўнання.

У **адвербіяльным блоку** разглядаемых прыметнікаў утвараюцца суфіксальныя і прэфіксальна-суфіксальныя прыслоўі: на *-а* са значэннем той жа якасці, што і матывавальны прыметнік: *гол-а, зграбн-а, чыст-а; да-...-а* (*дагал-а*), *па-...-аму(-ому)* (*па-стар-ому, па-сух-ому*), *па-...-у* (*па-сух-у, па-доўг-у*); вельмі рэдка з прэф. *на-, пад-* і суф. *-ую* (*на-чыст-ую, пад-чыст-ую*).

Структурная схема адвербіяльнага блока: **зыходнае слова** (нематываваны прыметнік) → "**семантычныя месцы**": значэнне той жа якасці, што і матывавальны прыметнік.

**Субстантыўны блок** СП зыходных ад'ектываў названай падгрупы ўключае матываваныя назоўнікі з суфіксамі:

а) *-асць(-осць), -ін(я)(-ын(я)), -ань, -ізн(а)* з адцягненым значэннем: *зграбн-асць, плюгав-асць, салідн-асць; вастр-ын-(я), веліч-ын-(я), гушч-ын-(я)*; *шэр-ань*; *крыв-ізн-(а), раб-ізн-(а), сів-ізн-(а)*;

б) *-ец(-эц), -ак(-як), -іл(а), -ух(-юх), -ык, -ар(-яр), -ір(-ыр), -ун, -ыш, -к(а), -ул(я), -ух-, -янк(а), -яўк(а)* са значэннем носьбіта якасці: *плюгав-ец, бас-як, здарав-як-(а), чарн-як, здарав-іл-(а), таўсц-юх, рыж-ык, сух-ар, гушч-ар, багат-ыр, таўст-ун, мал-ыш, міл-к-(а), крыв-ул-(я), сів-ух-(а), бял-янк-(а), мал-яўк-(а)*;

в) *-ок* называе прадмет паводле характэрнай прыметы, абазначанай матывавальным словам: *бел-(ы) → бял-ок, мал-(ы) → мал-ёк*;

г) *-ан(-ян)* са значэннем асобы ці прадмета па інтэнсіўнай прымеце, названай матывавальным словам: *вялік-(і) → велік-ан*;

д) *-няк* са значэннем зборнасці паводле прыметы, названай матывавальным словам (*суш-няк*).

Структурная схема субстантыўнага блока: **зыходнае слова** (нематываваны прыметнік) → "**семантычныя месцы**": а) адцягненае значэнне; б) значэнне носьбіта якасці; в) асоба ці прадмет па інтэнсіўнай прымеце, названай матывавальным словам; г) зборнасць; д) прадмет паводле характэрнай прыметы, названай матывавальным словам.

У **дзеяслоўны блоку** ад'ектываў даследуемай падгрупы ўваходзяць матываваныя словы з наступнымі афіксамі:

а) *-і(-ы-)* са значэннямі: 1) "надаваць прымету, названую матывавальным прыметнікам" (*гал-і-(ць), кучарав-і-(ць)*); 2) "праяўляць прымету, названую матывавальным словам" (*сутул-і-(ць), панур-ы-(ць)*);

б) **-е(-э-)** са значэннем "набываць якасць, названую матывавальным словам": *даўж-э-(ць), лыс-е-(ць), мізарн-е-(ць)*;

в) **-ну-** са значэннем "набываць якасць, названую матывавальным словам", напрыклад: *сох-ну-(ць), гус-ну-(ць)\**;

г) **-а(-я-)** са значэннем дзеяння паводле прыметы, названай матывавальным прыметнікам (*дуж-а-(ць)*).

Нязначная колькасць дзеясловаў даследуемай падгрупы на I-й ступені дэрывацыі ўтвараецца прэфіксальна-суфіксальным спосабам: **а-...-і-(ць), вы-...-і-(ць), за-...-і-(ць); а-...-а-(ць): а-здрав-і-(ць), вы-прам-і-(ць), за-лыс-і-(ць); а-дуж-а-(ць)**. Дзеясловы такога тыпу ўтвараюцца вельмі рэдка.

Структурная схема дзеясловага блока: **зыходнае слова** (нематываваны прыметнік) → **"семантычныя месцы"**: а) надаваць прымету, названую матывавальным словам; б) праяўляць прымету, названую матывавальным словам; в) набываць якасць, названую матывавальным прыметнікам; г) дзеянне паводле прыметы, названай матывавальным словам.

У другую семантычную падгрупу ўключаны нематываваныя прыметнікі, якія характарызуюць унутраныя якасці (уласцівасці) чалавека. СГ ад'ектываў названай падгрупы таксама прадстаўлены чатырма блокам: ад'ектыўным, адвербіяльным, субстантыўным і дзеяслоўным.

У **ад'ектыўны блок** уваходзяць матываваныя з наступнымі афіксамі: **-эйш(-ейш-)** са значэннем вышэйшай ступені параўнання: *важн-ейш-(ы), хітр-эйш-(ы); -еньк(-эньк-, -аньк-) са значэннем ласкальнасці або зменшанай (ці павялічанай) меры якасці, названай матывавальным прыметнікам: *подл-еньк-(і), шустр-аньк-(і); -усеньк- (-юсеньк-)* з памяншальна-ласкальным значэннем (*прасц-юсеньк-(і); -ушч(-юшч-), -енн(-энн-)* з павелічальным значэннем (*хітр-ушч-(ы), хітр-энн-(ы); -ават-* са значэннем "які валодае ў меншай ступені якасцю, названай матывавальным прыметнікам": *смел-ават-(ы), сціпл-ават-(ы); -авіт-* са значэннем "які характарызуецца якасцю, названай матывавальным прыметнікам" (*хвар-авіт-(ы)*; прэфіксальныя прыметнікі з рознымі мадыфікацыйнымі значэннямі: **не(-ня-), з-, паў-, пра-, за-, звыш-, па-**: *ня-горд-(ы), ня-здольн-(ы); з-важн-(ы); за-цёпл-(ы); па-важн-(ы); паў-дзік-(і), паў-свадом-(ы); звыш-хутк-(і)*).*

Ад'ектыўны блок можна паказаць наступнай структурнай схемай: **зыходнае слова** (нематываваны прыметнік) → **"семантычныя месцы"**: а) вышэйшая ступень параўнання; б) памяншальна-ласкальная экспрэсія; в) узмоцненая ступень праяўлення якасці; г) слабая ступень праяўлення якасці; д) адсутнасць ці супрацьлегласць прыметы, названай матывавальным словам; е) якасць, названая матывавальным прыметнікам.

У **адвербіяльным блоку** ўтвараюцца суфіксальныя і прэфіксальна-суфіксальныя дэрываты: прыслоўі на **-а** са значэннем той жа якасці, што і матывавальны прыметнік: *важн-а, дзёржк-а, каварн-а; за-...-а (за-цёпл-а), па-...-аму (па-прост-аму), па-...-у (па-прост-у)*.

З прыведзеных прыкладаў вынікае, што ў дадзенай семантычнай падгрупе прадуктыўна ўтвараюцца прыслоўі на **-а**.

Схема адвербіяльнага блока: **зыходнае слова** (нематываваны прыметнік) → **"семантычныя месцы"**: значэнне той жа якасці, што і матывавальны прыметнік.

**Субстантыўны блок** складаюць матываваныя адзінкі, утвораныя пры дапамозе наступных афіксаў:

а) **-осць(-асць), -ств(а)(-ств(о))** з адцягненым паняццем: *апантан-асць, ацеслів-асць; кавар-ств-(а), хара-ств-(о)*;

б) **-ік, -ец(-эц), -чак, -Ø** са значэннем носьбіта якасці па характэрнай прымеце: *драпежн-ік; хітр-эц, храбр-эц; весяль-чак, смяль-чак; багач-Ø*;

в) **-няк** са значэннем "зборнасць паводле прыметы, названай матывавальным словам": *малад-няк*;

г) **-ат(а), -от(а)** са значэннямі: 1) адцягненай прыметы: *лян-от-(а), цёпл-ат-(а), дабр-ат-(а)*; 2) зборнасці: *бедн-ат-(а), чарн-ат-(а), праст-ат-(а)*;

д) **-ан(-ян)** са значэннем асобы ці прадмета па інтэнсіўнай прымеце, названай матывавальным словам (*буян-(ы) → бу-ян-(Ø)*).

Значна радзей назоўнікі ўтвараюцца пры дапамозе суфіксаў: **-ак** (*быстр-ак*), **-ун** (*хараш-ун*), **-ач** (*ліх-ач*), **-ын(я)** (*быстр-ын(я)*), **-уз(а)** (*хітр-уз(а)*), **-ізм** (*меркантыл-ізм*), **-ік(і)**, **-ык(і)**, (*мудр-ык(і)*) і некат. інш.

Схема субстантыўнага блока разглядаемых прыметнікаў: **зыходнае слова** (нематываваны прыметнік) → **"семантычныя месцы"**: а) адцягне-насць; б) носьбіт якасці; в) зборнасць паводле прыметы, названай матывавальным словам.

Дзеяслоўны блок уключае матываваныя адзінкі з наступнымі словаўтваральнымі фармантамі:

а) **-е(-э)** са значэннем "набываць прымету, названую матывавальным прыметнікам": *блаж-э-(ць)*, *дзіч-э-(ць)*, *смял-е-(ць)*;

б) **-і(-ы)** з двума значэннямі: 1) "надаваць прымету, названую матывавальным словам": *бадзёр-ы-(ць)*, *весял-і-(ць)*; 2) "праяўляць прымету, названую матывавальным словам": *гарч-ы-(ць)*, *мудр-ы-(ць)*, *хітр-ы-(ць)*;

в) **-іча(ць)** са значэннем "здзяйсняць дзеянне паводле прыметы, названай матывавальным словам": *важн-іча-(ць)*, *скромн-іча-(ць)*;

г) **-ну-** са значэннем "набываць якасць, названую матывавальным прыметнікам": *горк-ну-(ць)*, *ціх-ну-(ць)*;

д) **-ава(-ява)** з двума значэннямі: 1) "надзяляць прыметай, уласцівай матывавальнаму слову": *лас-ава-(ць)*, *міл-ава-(ць)*; 2) "праяўляць прымету, названую матывавальным словам": *мудр-ава-(ць)*, *хітр-ава-(ць)*.

Значная колькасць дзеясловаў на першай ступені дэрывацыі ўтвараецца прэфіксальна-суфіксальным і суфіксальна-постфіксальным спосабамі: **а-...-і-(ць)**, **а-...-а-(ць)**, **-і...ца(-ы...ца)**, **с-...-і-(ць)**, **па-...-а-(ць)**, **па-...-е-(ць)**, **па-...-ы-(ць)**: *а-прост-а-(ць)*, *а-смел-і-(ць)*, *а-чарсц-е-і-(ць)*, *с-прасц-і-(ць)*, *па-скор-ы-(ць)*, *упарц-і-(ц)-ца*, *храбр-ы-(ц)-ца*, *дзіч-ы-(ц)-ца*, *па-бадзёр-а-(ць)*, *па-шчупл-е-(ць)*, разм.

Структурная схема дзеяслоўнага блока: **зыходнае слова** (нематываваны прыметнік) → **"семантычныя месцы"**: а) набываць прымету, названую матывавальным словам; б) надаваць прымету, названую матывавальным словам; в) праяўляць прымету, названую матывавальным словам; г) здзяйсняць дзеянне паводле прыметы, названай матывавальным словам; д) надзяляць прыметай, уласцівай матывавальнаму слову.

Акрамя пералічаных тыпавых кампанентаў могуць утварацца індывідуальныя (адзінкавыя) матываваныя, характэрныя толькі для асобных СП, напрыклад: *міл-яг-(а)*, *сух-мень*, *мудр-агель*. Некаторыя СП ад'ектываў даследуемай ЛСГ прадстаўлены няпоўным, нават мінімальным наборам кампанентаў. Гэта ў асноўным СП прыметнікаў з вузкай семантыкай. Так, ад прыметніка *адуплаваты* ўтвораны толькі назоўнік *адуплаватасць*; ад прыметніка *мажны* – толькі дзеяслоў *мажнець*; ад прыметніка *галантны* – прыслоўе і назоўнік: *галантна*, *галантнасць*.

Такім чынам, аналіз СП прыметнікаў, якія характарызуюць знешнія і ўнутраныя якасці (уласціvasці) чалавека, паказвае, што нават у межах адной ЛСГ словаўтваральны патэнцыял зыходных ад'ектываў значна адрозніваецца. Так, СП прыметнікаў першай падгрупы маюць больш разгалінаваны састаў кампанентаў, утвораных з дапамогай разнастайных фармантаў. Гэта абумоўлена ў першую чаргу асаблівасцямі семантыкі названай падгрупы нематываваных прыметнікаў, якія ў параўнанні з ад'ектывамі другой падгрупы абазначаюць якасці і ўласціvasці больш шырокага кола прадметаў і з'яў рэчаіснасці.

<sup>1</sup> Современный русский язык: Учебник / Белошапкова В.А., Земская Е.А. и др.; Под ред. В.А. Белошапковой. М., 1981. С.232–233.

<sup>2</sup> Там жа. С.234.

<sup>3</sup> Ахманова О.С. Очерки по общей и русской лексикологии. М., 1957. С.224.

<sup>4</sup> Маликова Л.Т. // Русское языкознание. 1991. Вып.23. С.70.

<sup>5</sup> Паколькі ў даследуемую ЛСГ уключаюцца прыметнікі, якія характарызуюць вельмі шырокае кола з'яў рэчаіснасці, ад іх могуць утварацца словы, што не звязаны непасрэдна з характарыстыкай чалавека. У гэтым яны маюць адпаведную памяту (\*) (напрыклад: *сушняк*, *быстрыня* і інш.).

<sup>6</sup> Усе словаўтваральныя значэнні прыводзяцца згодна з "Беларускай граматыкай" (Мн., 1985).